

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN
VAV 2012/2

In haar vergadering van **vrijdag 9 november 2012** om 11 uur, heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

De heer Brecht Steen, Voorzitter,

De heer Jean Dujardin
Mevrouw Lieve Raiglot,
Mevrouw Raymonde Rommel, stemgerechtigde leden

Mevrouw Ann Francois,
De heer Arne Vandaele,
De heer Chris Rollewagen, leden met raadgevende stem

Mevrouw Julia Jacobs, plaatsvervangend secretaris

naar aanleiding van de vragen gesteld door de heer E. Fonck, Voorzitter van de VZW BOMA van Destelbergen 'betreffende de rechtsgeldigheid van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Destelbergen om een volksraadpleging niet goed te keuren' het volgende advies gegeven

*1) Het decreet mbt volksraadplegingen ligt in een grijze zone. Onze interpretatie komt erop neer dat het college **niet bevoegd** is om de aanvraag onontvankelijk te verklaren. De gemeenteraad is bevoegd voor alles wat van gemeentelijk belang is met uitzondering van de aan het College toegewezen bevoegdheden. Gezien de ontvankelijkheidsverklaring niet uitdrukkelijk aan het College is toegekend, kan enkel besloten worden dat de Raad bevoegd is! In de rand van adviezen van het VAV waarop het college zich deels baseert, blijkt ook dat het College adviseert en de Raad beslist! Hetzelfde geldt voor de opmerking omtrent de gegrondheid van de vraag*

Uit het samenlezen van de artikelen 207, 208 en 215 van het Gemeentedecreet meent de commissie te kunnen afleiden dat het onderzoek naar de ontvankelijkheid van een verzoek tot organisatie van een volksraadpleging dient te worden opgenomen door het college van burgemeester en schepenen.

Doordat het college onder meer heeft vastgesteld dat er te weinig handtekeningen werden verzameld, voldoet de aanvraag niet aan de in artikel 208 van het Gemeentedecreet vastgelegde ontvankelijkheidsvoorwaarde zodat de aanvraag niet kan worden geagendeerd op en besproken door de gemeenteraad.

Slechts wanneer een aanvraag ontvankelijk is, moet de aanvraag op de gemeenteraad worden geagendeerd (artikel 215, tweede lid, van het

Gemeentedecreet) en dient de gemeenteraad te oordelen of de vraag tot het houden van een volksraadpleging gegrond is, onder meer of de voorgestelde vraag voldoet aan alle wettelijke vereisten in verband met de aangelegenheden waarover een volksraadpleging kan worden georganiseerd (artikel 214, § 1, van het Gemeentedecreet) en of de voorgestelde vraag op een correcte wijze is geformuleerd (artikel 218 van het Gemeentedecreet). Die bevoegdheid komt krachtens de artikelen 208, laatste lid, en 215, laatste lid, van het gemeentedecreet uitsluitend toe aan de gemeenteraad.

2) Artikel 207 van het Gemeentedecreet legt op dat het formulier ter beschikking gesteld door het gemeentebestuur MOET gebruikt worden. We hebben aanvankelijk een verkeerd formulier gebruikt dat ons evenwel door de gemeente ter beschikking werd gesteld. Zij gingen dus in de fout en bezorgden ons initieel een document zonder vermelding van art 196 (zie bijlage):

- Ondertussen was de printopdracht voor het drukwerk reeds doorgegeven. De secretaris van de VZW, die hiervoor verantwoordelijk was, ging enkele uren na het ontvangen van het initieel formulier, in verlof. Vandaar de snelheid waarmee gehandeld werd.*
- Van zodra onze gedrukte voorraad uitgeput was, drukten we de correcte formulieren bij. (die men ons pas in tweede instantie bezorgde)*
- Bovendien werd er door de gemeente in de mail met het tweede formulier niet uitdrukkelijk op gewezen dat de vermelding van art 196 van wettelijk belang was noch op het feit dat hun eerste formulier niet zou mogen gebruikt worden*
- Door foute en onduidelijke communicatie ontstond eveneens verwarring. Uit de voorzijde van het tweede afgeleverd document en het gebrek aan "handleiding" kon zelfs geïnterpreteerd worden dat artikel 196 enkel moest vermeld worden op de begeleidende brief bij het aangetekend indienen van de ondertekende petitielijsten. Artikel 196 stond immers niet op de rectozijde van het aangeleverde formulier waarop wel de effectieve petitielijst stond. Art 196 stond op de voorzijde van het aangeleverde formulier vermeld. Nergens in de begeleidende mail van de gemeente stond vermeld dat art 196 effectief op de petitielijsten zelf moest vermeld staan.*
- Vandaar dat we eerst ons oorspronkelijke voorraad drukwerk opgebruikten in oogpunt van uitsparen kosten en geen directe aanleiding dat de eerste formulieren onwettig waren Bij de tweede printopdracht vermeldden we dan wel art 196*
- Het is ironisch en wraakroepend dat de gemeente zich nu hierop durft te baseren om handtekeningen te weigeren*

Het afwijzen van handtekeningen op basis van een niet-vermelding van artikel 196 SW, is een schoolvoorbeeld van onbehoorlijk bestuur en is bijgevolg een schorsing- en vernietigingsgrond voor de beslissing van het college.

De commissie stelt vast dat uit de bijgevoegde documenten blijkt dat de gemeente vrijwel onmiddellijk haar fout heeft rechtgezet. Exact 10 minuten na het verzenden van het foutieve formulier, heeft de gemeentesecretaris de gecorrigeerde versie met de vermelding van het art. 196 van het Strafwetboek van het formulier doorgestuurd.(mail 17/12/2009 van 11u27 werd gecorrigeerd door mail van 17/12/2009 van 11u37) Er kan dus onmogelijk staande worden gehouden dat de gemeente onzorgvuldig of te kwader trouw heeft gehandeld.

3) *Bij de 3561 handtekeningen die we indienden zitten er geen gekopieerde handtekeningen, wat men ook beweert. VZW BOMA heeft zelf alle handtekeningen digitaal verwerkt en gecontroleerd.*

Of de ingezamelde handtekeningen al dan niet geldig zijn, is een feitenkwestie waarover de commissie zich niet kan uitspreken wanneer haar een vraag wordt gesteld buiten het kader van het administratief toezicht, zoals te dezen het geval is.

4) *De niet inwoners die tekenden waren allen Gentenaars die tot hetzelfde IVAGO-gebied behoren en dus onder dezelfde regelgeving vallen Exact 212 Gentenaars tekenden de petitie*

Zie het antwoord op vraag 3

5) *De gemeente baseert zich op het advies van het VAV, die het heeft over een onwettelijke vraag Nochtans is dit advies geen beletsel om wel een volksraadpleging te houden en de vraag aan te passen. De Vlaamse Adviescommissie **adviseert**. Hun advies is niet bindend. Wij hebben de gemeente uitdrukkelijk verzocht om de vraag aan te passen zodanig dat ze voldoet aan de wettelijke vereisten en deden zelf een voorstel. (zie bijlage: begeleidende brief die verplicht bij te voegen is bij het indienen van de handtekeningen. Hier willen ze blijkbaar niet op ingaan. Bovendien stelt hetzelfde advies van de VAV dat het thema "recyclageparkenbeleid" perfect kan ingepast in een volksraadpleging.*

Wanneer een aanvraag onontvankelijk is verklaard, komt het niet meer toe aan de gemeenteraad om zich over de aanvraag uit te spreken en kan hij de voorgestelde vraagstelling derhalve niet meer aanpassen.

De gemeenteraad kan evenwel krachtens artikel 205 van het Gemeentedecreet op eigen initiatief een volksraadpleging organiseren. Dit laat de gemeente bijvoorbeeld toe om zelf een volksraadpleging te organiseren over hetzelfde onderwerp dat voorheen het voorwerp vormde van een burgerinitiatief dat onontvankelijk werd verklaard. Maar uit artikel 205 van het Gemeentedecreet volgt voor de gemeenteraad echter geen enkele verplichting om een dergelijk initiatief te nemen.

Dat het college van burgemeester en schepenen in de brief aan de verzoekers ook inhoudelijke bezwaren opwierp in verband met de wettigheid van de voorgestelde vraag, dient naar het oordeel van de commissie te worden begrepen als een vriendelijke waarschuwing aan het adres van de verzoekers voor het geval zij er in de toekomst in zouden slagen wel een ontvankelijke aanvraag tot het organiseren van een volksraadpleging in te dienen.

6) De opportuniteitsafweging op het einde van de beslissing (op basis van aankomende wetgeving) komt opnieuw de Raad toe en niet het College. Bij een aanvraag die aan alle decretale eisen voldoet stelt het decreet dat de Raad zelfs een raadpleging MOET organiseren, m.a.w. zelfs de Raad heeft dan geen mogelijkheid meer tot een opportuniteitsafweging!

Uit artikel 208, laatste lid, *in fine*, van het Gemeentedecreet moet inderdaad worden afgeleid dat wanneer wordt vastgesteld dat het verzoek beantwoordt aan alle decretale vereisten de gemeenteraad geen enkele opportuniteitsafweging kan maken en een volksraadpleging moet organiseren. In het voorliggende geval is, zoals hierboven al meermaals werd vastgesteld, evenwel geen ontvankelijk verzoek ingediend.

Dat het bestuur de aanvragers wijst op toekomstige regelgeving moet naar het oordeel van de commissie dan ook veeleer worden beschouwd als een kennisgeving aan de verzoekers, zodat zij er mee kunnen rekening houden bij het beoordelen van de mogelijkheid om opnieuw een procedure op te starten die moet leiden tot de indiening van een nieuw verzoek tot het houden van een gemeentelijke volksraadpleging.

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

**De Voorzitter,
Brecht Steen.**